

Ope brev til kommunestyra i Austrheim, Fedje, Lindås, Masfjorden, Meland og Radøy

NYNORSK – OGSÅ FOR INNVANDRARAR

Mållaga i Nordhordland oppmodar med dette alle Nordhordland-kommunane om å gje norskopplæring til vaksne innvandrarakar på nynorsk. Me ber kommunestyra i regionen gjera vedtak om dette.

Også i Nordhordland veks talet på dei som har norsk som andrespråk eller tredjespråk. Etter den store auken i tilstrøyminga av flyktningar den siste tida, er det all grunn til å rekna med at talet på minoritetsspråklege vil auka kraftig også i kommunane våre.

Flyktningar og andre som kjem hit treng bustad, jobb, sosialt nettverk, helsetenester og andre grunnelement for å ha eit fullverdig liv. Sameleis er det viktig for dei å finna dører inn til vår kultur og våre samlivsformer, og då er norskopplæring den viktigaste nøkkelen. Det er ingen faglege argument mot å gje opplæringa på nynorsk i Nordhordland, der innvandrarakane møter nynorsk og nynorskliknande talemål kvar dag der dei bur.

Nynorsk i Nordhordland

Nynorsk står sterkt i regionen vår, og i alle kommunane er nynorsk tenestemål, administrasjonsmål og skulemål. Nynorsk pregar språkmiljøet innvandrarakar skal integrerast i. Samstundes tyder dei rapportane vi har fått på at dei aller fleste vaksne innvandrarakar får opplæringa si på bokmål - og berre på bokmål.

Denne tenesta er felles organisert gjennom Lindås kommune, men etter det vi kjenner til har politikarane i kvar einskild kommune aldri fått høve til å meina noko om kva målform ein vil vår nye innbyggjarar skal nytta.

Nynorsken er solid planta i kultur- og lagslivet, heilt frå Fedjerevya til Knarvikmila. Vi har to lokalaviser som begge er redigerte på nynorsk – og ei stor regionsavis som i stor grad brukar nynorsk innanfor alle stoffområde. Like eins er språkforma journalistane i NRK Hordaland nyttar svært prega av dialekttale og ofte svært nær nynorsk.

Næringslivet i regionen byr på eit meir samansett bilde, men det skal nemnast at fleire viktige verksemdar no nyttar nynorsk og at Knarvik Senter vender seg til publikum på nynorsk.

Det kan ikkje vera den minste tvil om at kvart einaste individ i vår region møter ei stor mengd nynorsk tekst innanfor mest alle samfunnsområde. Både på Haukeland og på Diakonissehjemmet sjukehus (Haraldsplass) vil dei møte personale som snakkar nynorsknaere dialektar. Søkjer innvandrarakane høgare utdanning, vil dei både på Universitetet i Bergen, Høgskulen i Bergen og på Bergen arkitekthøgskule, møte eit språkleg miljø med svært mykje nynorsk. Skyss gjev informasjon om bussavgangar og køyreruter på nynorsk, og generell informasjon frå Hordaland fylkeskommune og Statens vegvesen vil i hovudsak vera på nynorsk.

Nynorskopplæring for vaksne innvandrarak

Kvar kommune må avgjera om dei vil at vaksne innvandrarak skal læra det same språket som ungane deira lærer på skulen, og som kommunen har bestemt at skal vera det lokale språket hjå seg. Når nynorsk-kommunar gjev våre nye innbyggjarane opplæring på bokmål, undergrev dei sine egne språkvedtak.

Eit argument mot nynorskopplæring har vore at innvandrarakne kjem frå mottak der dei har budd lenge og fått bokmålsopplæring. Erfaring frå Gloppen opplærings-senter er at dette løyser seg greitt, etter kort tid lærer desse innvandrarakne seg nynorsk like godt som andre.

Det mest brukte argumentet for å gje norskopplæring på bokmål, er mangelen på læremiddel på nynorsk. Dei som arbeider i sektoren, har erfart at læremidla ikkje ligg føre på same tid på begge målformene. Men det er ei positiv utvikling på dette feltet, nye læremiddel kjem til hausten, og fleire er i vente. Det at fleire kommunar no går over til nynorsk, skaper også ein større marknad for forlaga. Somme kommunar har undervist på nynorsk i meir enn ti år, og læremidla som finst på nynorsk i dag, har vist seg gode nok til å gje ei fullgod norskopplæring.

Nynorsken er viktig for integreringa i Nordhordland

Rett språkopplæring er avgjerande for integreringa. Nynorsk i vaksenopplæringa kan gjera det lettare å koma inn i det norske samfunnet. Den vegen går ofte gjennom det munnlege talemålet, og nynorskopplæringa gjer det lettare å forstå dei mange ulike dialektane i landet vårt.

Mange av dei nye innbyggjarane kjem med familie. Lærer foreldra det same språket som borna på skulen, vert det lettare å hjelpe dei med leksene og å forstå skriv og meldingar frå skulen.

Å meistra språket er ein døropnar for deltaking i samfunnslivet. Når innvandrarakne ikkje lærer nynorsk, misser dei ein viktig kvalifikasjon for arbeidslivet i regionen, særleg i kommunesektoren.

Kommunane må gjera vedtak

Store nynorsk-kommunar som Stord, Kvam, Kvinnherad, Sogndal og Førde gjev i dag nynorskopplæring til innvandrarak. Ullensvang, Voss og Årdal har gjort formelle vedtak om å gå over frå bokmål til nynorsk i denne opplæringa.

No er det tid for at Nordhordland følgjer etter! Kommunane i Nordhordland må gjera eit verdi- og prinsippval som vil vera avgjerande for regionen vår og for folket som skal bu her.

Beste helsing

Alversund mållag v/Inger Helen Midtgård

Lindås Mållag v/Pernille Wiik Berg og Edit Jørgenvik

Meland Mållag v/Haakon Aase

Osterfjorden mållag v/Runar Hagesæter

Radøy Mållag v/Geir Olav Repål